

ເອກະລັກຂອງຊົນເຜົ່າ ລະເມດ

2015

ຈັດພິມໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

ຮ່ວມກັບ: CLICK

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ: SDC

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

**Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC**

ຄໍາເຫັນ ຂອງຫົວໜ້າກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

ປະເທດລາວ ເປັນປະເທດທີ່ນ້ອຍ, ເນື້ອທີ່ບໍ່ກວ້າງຂວາງແຕ່ກໍອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທຳອັນດີງາມໂດຍສະເພາະແມ່ນຫຼາກຫຼາຍສີສັນຂອງບັນດາຊົນເຜົ່າ. ຊຶ່ງເປັນສິ່ງເອກອ້າງທະນົງໃຈ ຂອງປວງຊົນລາວ ແລະ ເປັນທີ່ດຶງດູດເອົານັກທ່ອງທ່ຽວໃນທົ່ວໂລກຫຼາຍລ້ານຄົນເຂົ້າມາຮຽນຮູ້ວັດທະນະທຳດັ່ງກ່າວ ໃນແຕ່ລະປີ. ດັ່ງທີ່, ທ່ານ ປະທານ ໄກສອນພົມວິຫານ, ຜູ້ນຳທີ່ເຄົາລົບຮັກຂອງປວງຊົນລາວທັງຊາດໄດ້ໃຫ້ຄຳເຫັນວ່າ: “ປະເທດລາວເຮົາມີວົງຄະນາຍາດລວມອັນປະກອບດ້ວຍຫຼາຍຊົນເຜົ່າ”. ໃນຫຼາຍຊົນເຜົ່າກໍມີຫຼາຍດ້ານທີ່ດີປຽບເໝືອນດັ່ງດອກໄມ້ນາໆພັນທີ່ພວມເບິ່ງບານໃນສວນອຸທະຍານອັນພາໃຫ້ມີຫຼາຍຮູບຫຼາຍສີສັນ ແລະ ສົ່ງກິ່ນຫອມຫວນ.

ສະນັ້ນ, ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມວັດທະນະທຳອັນດີງາມຂອງບັນດາຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ ກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດຮ່ວມກັບ ວິສະຫະກິດ CLICK I4 Dev ໂດຍ: ສະໜັບສະໜູນຈາກສະຖານທູດ ສະວິດສະແລັ່ນ (SDC), ຈຶ່ງໄດ້ຮຽບຮຽງ ແລະ ຈັດພິມປຶ້ມກ່ຽວກັບຊົນເຜົ່າ ລະເມດ ຄືນໃໝ່ໂດຍແຍກຈາກປຶ້ມບັນດາຊົນເຜົ່າຢູ່ ສປປ ລາວ ໃນເມື່ອກ່ອນ. ເພື່ອເຜີຍແຜ່ໃຫ້ສັງຄົມໄດ້ເຂົ້າໃຈຮີດຄອງປະເພນີອັນເປັນເອກະລັກສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າລະເມດ ໃນ ສປປ ລາວ. ປຶ້ມນ້ອຍຫົວນີ້ແມ່ນບັນລະຍາຍກ່ຽວກັບເອກະລັກສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ລະເມດ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ: ຊື່ເອີ້ນ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພົນລະເມືອງ, ການນຸ່ງຫົ່ມ, ການກິນຢູ່, ການຕັ້ງພູມລຳເນົາ ແລະ ບາງປະເພນີ.

ແຕ່ເນື່ອງຈາກ, ການຮຽບຮຽງເນື້ອໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນທີ່ມີແລ້ວ, ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຂໍ້ຈຳກັດ, ຄວາມຊັດເຈນ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນດ້ານຂໍ້ມູນພໍສົມຄວນ, ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າປຶ້ມດັ່ງກ່າວຈະເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ສັງຄົມໃນການເຂົ້າໃຈໄດ້ເອກະລັກອັນສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ລະເມດ ໃນ ສປປ ລາວ ບໍ່ຫຼາຍກໍໜ້ອຍ ແລະ ຈະເປັນພື້ນຖານຕື່ມກ່ຽວກັບການຄົ້ນຄວ້າຊົນເຜົ່າໃນ ສປປລາວ ແລະ ນຳເອົາຂໍ້ມູນໃໝ່ມາປັບປຸງໃຫ້ມີເນື້ອໃນອຸດົມສົມບູນເພີ່ມຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ

ທ່ານສາມາດດາວໂຫຼດເອົາເນື້ອໃນປຶ້ມ ດັ່ງກ່າວໄດ້ທີ່ເວັບໄຊ :

www.doe-lfnc.org ຫຼື ຕິດຕໍ່ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມມາຍັງ ກົມຊົນເຜົ່າ

ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

ທີ່ເບີໂທ: 021 218965, Email : ethnic123lfnc@gmail.com

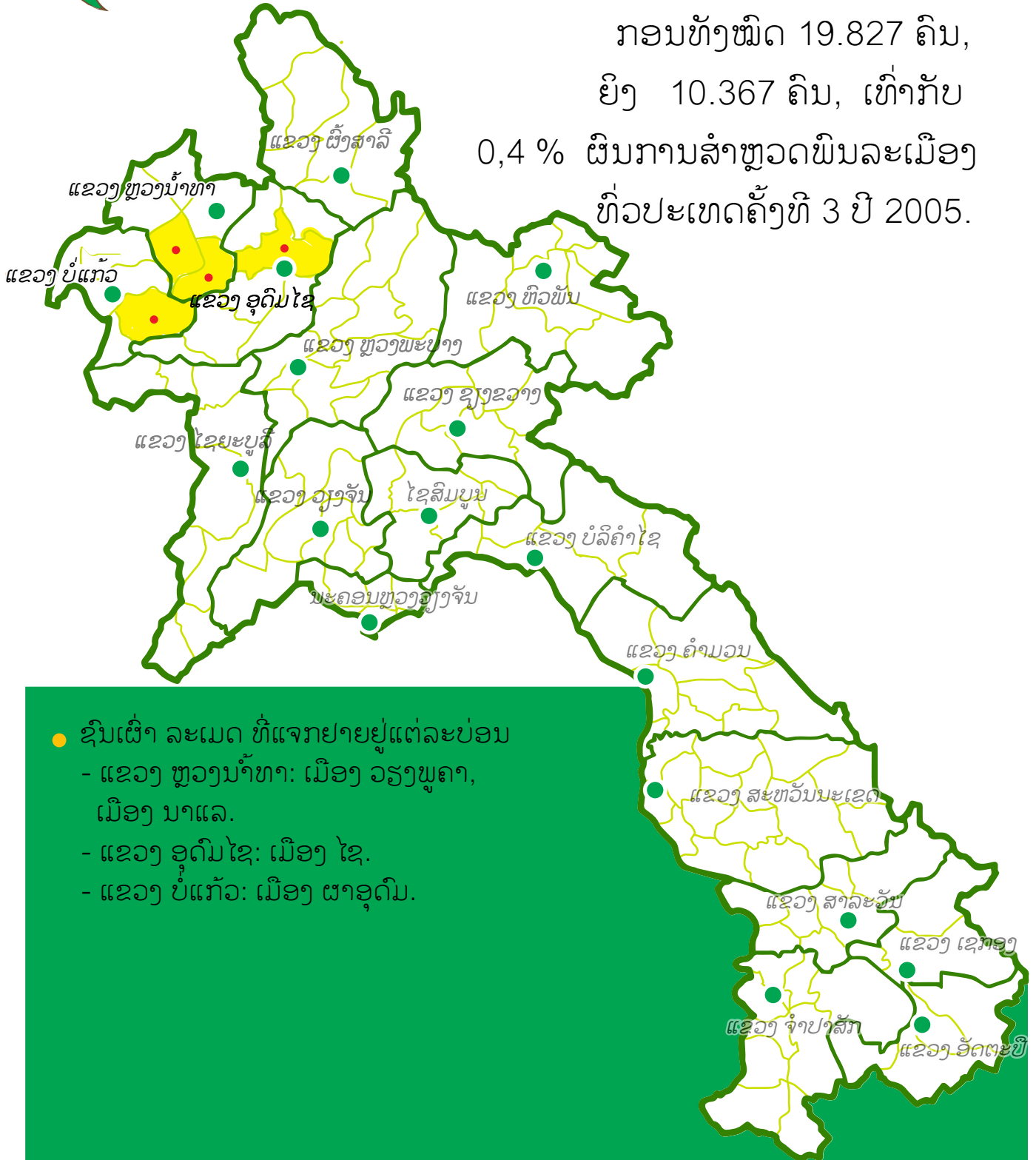
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ.....2015

ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ
ຫົວໜ້າກົມຊົນເຜົ່າ

ແຜນທີ່ການແຈກຢາຍພື້ນລະເມືອງ

ປັດຈຸບັນຊົນເຜົ່າ ລະເມດ ດຳລົງ
ຊີວິດຢູ່ຖິ່ນຖານພູມລຳເນົາຢູ່ແຂວງ ຫຼວງ
ນ້ຳທາ, ບໍ່ແກ້ວ ແລະ ອຸດົມໄຊ, ມີປະຊາ

ກອນທັງໝົດ 19.827 ຄົນ,
ຍິງ 10.367 ຄົນ, ເທົ່າກັບ
0,4 % ຜົນການສຳຫຼວດພື້ນລະເມືອງ
ທົ່ວປະເທດຄັ້ງທີ 3 ປີ 2005.

- ຊົນເຜົ່າ ລະເມດ ທີ່ແຈກຢາຍຢູ່ແຕ່ລະບ່ອນ
 - ແຂວງ ຫຼວງນ້ຳທາ: ເມືອງ ວຽງພູຄາ, ເມືອງ ນາແລ.
 - ແຂວງ ອຸດົມໄຊ: ເມືອງ ໄຊ.
 - ແຂວງ ບໍ່ແກ້ວ: ເມືອງ ຜາອຸດົມ.

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ ແລະ ຊື່ເອີ້ນ

ຊົນເຜົ່າ ລະເມດ ແມ່ນໜຶ່ງໃນຈຳນວນ 49 ຊົນເຜົ່າທີ່ນອນໃນວົງຄະນາຍາດແຫ່ງຊາດລາວ. ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຄື່ອນຍ້າຍມາຕັ້ງພູມລຳເນົາຢູ່ປະເທດລາວເຮົາໃນເວລາດຽວກັນກັບຊົນເຜົ່າ ກຶມມຸ. ສຳລັບການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງຊົນເຜົ່າດັ່ງກ່າວບໍ່ມີຫຼັກຖານທີ່ແນ່ນອນວ່າເຂົາມາຢູ່ ລາວ ເວລາໃດ? ແມ່ນເຄື່ອນຍ້າຍໂດຍຜ່ານເສັ້ນທາງໃດ? ແລະ ແມ່ນໃຜເປັນຜູ້ນຳພາມາ. ໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກຖານທາງພາສາສາດ ແລະ ວັດທະນະທຳແລ້ວພວກເຂົາເຈົ້າກໍແມ່ນຊົນເຜົ່າໜຶ່ງທີ່ໄດ້ດຳລົງຊີວິດຢູ່ແຜ່ນດິນຕອນນີ້ເປັນເວລາເທິງນານພໍສົມຄວນ. ຊົນເຜົ່ານີ້ເອີ້ນຕົນເອງວ່າ: “ລະເມດ ”, ຊົນເຜົ່າອື່ນເອີ້ນເຂົາເຈົ້າກໍແມ່ນ “ລະເມດ ” , ຊື່ທີ່ເຂົາເຈົ້າມັກ ແລະ ໃຊ້ເປັນທາງການໃນປັດຈຸບັນກໍແມ່ນ “ລະເມດ ”.

ຖ່າຍພາບໂດຍ: Felipe

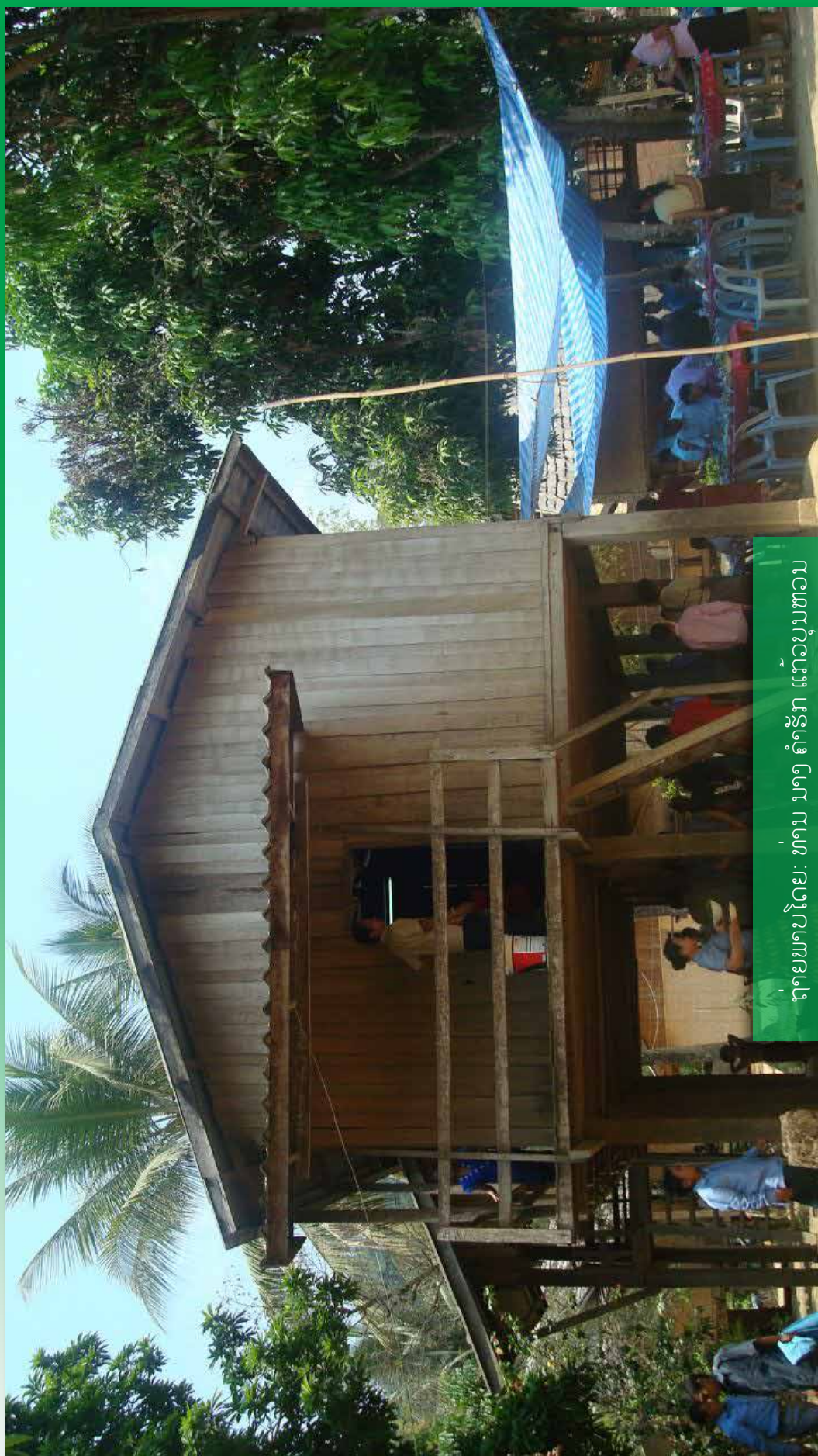
ຄັດຈາກປຶ້ມບັນດາຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ2

ອາຊີບຂອງຊົນເຜົ່າ ລະເມດ

ພື້ນຖານເສດຖະກິດ ແລະ ອາຊີບຂອງເຂົາເຈົ້າແມ່ນ ໄດ້ຖືເອົາ ທາງດ້ານກະ ສິກຳເປັນສ່ວນຫຼາຍເຊັ່ນ: ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ປູກເຂົ້າໜຽວ, ປູກພືດທີ່ເປັນທາດແປງ ແລະ ລົ້ມລູກ. ນອກຈາກນັ້ນ, ເຂົາເຈົ້າກໍຍັງມີມູນເຊື້ອໃນການລ້ຽງສັດປະເພດຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຄວາຍ, ງົວ, ໝູ, ໝາ, ເປັດ, ໄກ່ ໄວ້ເປັນອາຫານ ແລະ ເຮັດພິທີກຳຕ່າງໆເຊັ່ນ: ໝາ ລ້ຽງໄວ້ເຝົ້າເຮືອນ ແລະ ລ່າເນື້ອສັດປ່າ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນຜູ້ຊາຍຍັງມີຄວາມຊຳນານໃນດ້ານຫັດຖະກຳຈັກສານ ແລະ ຕີເຫຼັກ ເຮັດເປັນເຄື່ອງມືຮັບໃຊ້ການຜະລິດ, ເປັນເຄື່ອງປ້ອງກັນຕົວ ແລະ ອື່ນໆ.

ທີ່ຕັ້ງບ້ານ ແລະ ເຮືອນ

ເຂົາເຈົ້ານິຍົມປູກເປັນເຮືອນຮ້ານມີລັກສະນະຄ້າຍຄືເຮືອນຂອງຊົນເຜົ່າ ລື້ ແລະ ຊົນເຜົ່າ ຍວນ. ພາຍໃນເຮືອນຈະມີຮ້ານບູຊາ ຜີຢູ່ແຈຫ້ອງນອນພໍ່ແມ່. ສະນັ້ນ, ຈິ່ງມີຂໍ້ຫ້າມ ແລະ ການຄະລຳທີ່ ເຄີຍປະຕິບັດກັນມາແຕ່ບູຮານນະການບໍ່ໃຫ້ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ຫຼື ແຂກທາງນອກລ່ວງເຂົ້າຫ້ອງນອນຂອງພໍ່ແມ່. ສຳລັບໃນເຮືອນຫຼັກໜຶ່ງ ຈະມີ 2-3 ຄອບຄົວຢູ່ຮ່ວມກັນ, ລັກສະນະຂ້ອນຂ້າງເປັນຄອບຄົວຂະຫຍາຍ ແລະ ອາດຈະມີ 3 ລຸ້ນຄົນຂຶ້ນໄປເຊັ່ນ: ຄອບຄົວພໍ່ເຖົ້າ, ແມ່ເຖົ້າ, ຄອບຄົວພໍ່ແມ່, ຄອບຄົວລູກ, ຄອບຄົວຫຼານ ແລະ ອື່ນໆ.

ຖ່າຍພາບໂດຍ: ທ່ານ ນາງ ຄໍາຮັກ ແກ້ວບຸນຫວນ

ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ

ໂດຍລວມແລ້ວສຳລັບເອກະລັກວັດທະນະທຳທາງດ້ານເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ເອີ້ນວ່າ ຂອງຊົນເຜົ່ານີ້ນັບແຕ່ສະໄໝປະຖົມບູຮານມາຮອດຍຸກປັດຈຸບັນ ເຂົາເຈົ້າແມ່ນມີການຮຽນແບບກັບບັນດາຊົນເຜົ່າທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງຄື: ຊົນເຜົ່າ ລາວ ແລະ ຊົນເຜົ່າ ຍັງ ຫຼື ຕາມທີ່ເຂົາເຈົ້າ ນິຍົມກັນທົ່ວສັງຄົມໃນແຕ່ລະຍຸກສະໄໝ.

ຖ່າຍພາບໂດຍ: Felipe

ຖ່າຍພາບໂດຍ: ທ່ານ ນາງ ຄຳຮັກ ແກ້ວບຸນຫວນ

ພາບໂດຍ: ກິມຊິນເຜົ່າ

ອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວໃນສະໄໝກ່ອນ ແລະ ປັດຈຸບັນຊົນເຜົ່າ ລະເມດ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ນານຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ, ການລ້ຽງຊີບໃນແຕ່ລະວັນຈະອີງໃສ່ ທຳມະຊາດເປັນຫຼັກເຊັ່ນ: ການຫາລ່າເນື້ອສັດປ່າ, ເກັບເດັດຜັກປ່າ ແລະ ຫາປາຕາມຫ້ວຍຮ່ອງ ແລະ ອື່ນໆມາປຸງແຕ່ງເປັນອາຫານປະ ເພດຕ່າງໆເຊັ່ນ: ລາບ, ແກງ, ປີ້ງ, ຈີ່, ຫຼາມ, ເອາະ, ໝົກ, ຂົ້ວ, ແຈ່ວ ແລະ ອື່ນໆທີ່ມີລົດຊາດຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕົນ, ເຂົ້າເຈົ້າມັກ ແລະ ນິຍົມກິນເຂົ້າໜຽວ. ສຳລັບການດື່ມແມ່ນດື່ມນ້ຳດິບ, ເຫຼົ້າໄຫ ແລະ ສູບຢາເສັ້ນ.

ພາບໂດຍ: ກິມຊິນເຜົ່າ

ຄວາມເຊື່ອຖື

ຊົນເຜົ່າ ລະເມດ ເຂົາເຈົ້າມີຄວາມເຊື່ອໃນເລື່ອງໄຊຍະສາດ, ຈິດວິນຍານ ແລະ ຂວັນໃນຮ່າງກາຍຂອງຄົນເຮົາມີຢູ່ 2 ຂວັນ. ສຳລັບໃນຮອບວຽນປີໜຶ່ງໆເຂົາເຈົ້າຈະມີພິທີກຳເອີ້ນຂວັນ ແລະ ຈິດວິນຍານຂອງບັນພະບູລຸດ, ເອີ້ນຂວັນບ້ານພິທີນີ້ກ່ຽວກັບການປູກຝັງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນກ່ອນຈະລົງມືປູກຝັງ ແລະ ເກັບກ່ຽວເຂົ້າ ຂອງ ທຸກໆປີ, ໃນການເຮັດຮີດ ຄອງບ້ານນັ້ນເພິ່ນໄດ້ໃຊ້ເວລາ 3 ວັນ, ມີຂີ້ ຫ້າມ ແລະ ການຄະລຳຄື: ຄົນໃນບໍ່ໃຫ້ອອກ ແລະ ຄົນນອກບໍ່ໃຫ້ເຂົ້າ. ໝາຍຄວາມວ່າ: “ຄົນບ້ານອື່ນບໍ່ໃຫ້ເຂົ້າມາໃນບ້ານ ແລະ ຄົນໃນບ້ານບໍ່ໃຫ້ອອກໄປບ່ອນອື່ນ”.

ຖ່າຍພາບໂດຍ: Felipe

ຄັດຈາກປຶ້ມບັນດາຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ 8

ສິລະປະວັນນະຄະດີຜົນເມືອງ

ໃນສະໄໝກ່ອນຊົນເຜົ່າ ລະເມດ ໄດ້ມີບົດຮ້ອງ, ທຳນອງເສບ, ມີກອນຂັບ, ກອນລຳ, ຄຳຜະຫຍາ, ຄຳສຸພາສິດ, ພື້ນສືບ ແລະ ມີນິທານພື້ນເມືອງ, ເນື້ອໃນບົດເລົ່ານັ້ນແມ່ນໄດ້ສະແດງເຖິງຄວາມອົດທົນ, ຄວາມດຸໝັ້ນ, ການຕໍ່ສູ້ກັບສິ່ງຕ່າງໆ ໃນທຳມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍຍັງສະແດງເຖິງຄວາມຮັກໄຄຂອງຊາຍໜຸ່ມ, ຍິງສາວ ແລະ ອື່ນໆ. ປັດຈຸບັນນີ້ແມ່ນຫັນມາໃຊ້ເນື້ອຮ້ອງທຳນອງຮ່ວມກັບຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ ແລະ ຂອງຊາດອື່ນໆ ທີ່ເຂົ້າມາໃນສັງຄົມທົ່ວໄປ.

ພາບໂດຍ: ກິມຊິນເຜົ່າ

ພາສາປາກເວົ້າ

ຊົນເຜົ່າ ລະເມດ ບໍ່ມີຕົວໜັງສືຂຽນ, ມີພາສາປາກເວົ້າເປັນສະເພາະຂອງຕົນຊຶ່ງຈັດຢູ່ໃນໝວດພາສາ ມອນ - ຂະແມ. ນອກຈາກການນຳໃຊ້ພາສາຂອງຕົນແລ້ວເຂົາເຈົ້າຍັງສາມາດເວົ້າພາສາຂອງຊົນເຜົ່າອື່ນທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງເພື່ອເປັນການສື່ສານແລກປ່ຽນວັດທະນະທຳ ແລະ ເສດຖະກິດໄດ້ສະດວກ ແລະ ວ່ອງໄວ.

ຄັດຈາກປຶ້ມບັນດາຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ

ການສົມທຽບ

ພາສາ ລາວ ກັບ ພາສາ ລະເມດ

ລຳດັບ	ພາສາ ລາວ	ພາສາ ລະເມດ
01	ສະບາຍດີ	ສະບາຍຕີ
02	ໂຊກດີ	ເມີນລ່ອກ ⁺
03	ຂອບໃຈ	ລ່ອກເຟມ ⁺
04	ຂໍໂທດ	ສະມາ
05	ເຈົ້າຊື່ຫຍັງ ?	ງາຍມີແມ່ແມ ?
06	ເຮັດຫຍັງຢູ່ ?	ເປຼາະແມ່ ?
07	ກິນເຂົ້າແລ້ວບໍ່?	ສອມອຸບຫາຍ ?
08	ລາກອນ	ບູະເປາະບໍ່
09	ພົບກັນໃໝ່	ເປີບເປາະມໍ່
10	ບໍ່ເປັນຫຍັງ	ເຈາະເຢີນແມ່ ⁺

ຂໍ້ມູນໂດຍ: ແນວລາວສ້າງຊາດ ແຂວງ ຫຼວງນ້ຳທາ

